

Beleidsplan 2021-2023

Inleiding

De Bomenstichting bestaat sinds 1970. Vanaf 1 december 2020 houdt de stichting kantoor in Arnhem. Utrecht is nog steeds de statutaire vestigingsplaats. De Bomenstichting is door de Belastingdienst erkend als een algemeen nut beogende instelling (ANBI).

De doelstelling van de Bomenstichting is het bevorderen van de zorg en aandacht voor bomen. De Bomenstichting is een landelijke stichting die onafhankelijk opereert en niet gelieerd is aan een bepaalde partij. De Bomenstichting staat open voor samenwerking met partijen, die het belang van bomen hoog in het vaandel hebben staan. De Bomenstichting kan onafhankelijk functioneren op basis van donaties, giften, inkomsten van advertenties en bijdragen op projectbasis van diverse partijen.

Doelstelling

De Bomenstichting heeft als statutaire doelstelling: 'het bevorderen van de zorg en aandacht voor bomen, omdat dit een onmisbare schakel vormt in het leven op aarde en dus onmisbaar is voor de mens, en voorts al hetgeen met één en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin des woords.'

In de statuten is bepaald dat de stichting dit doel tracht te bereiken door onder meer:

- vergaarde kennis in de vorm van voorlichting en adviezen aan verschillende doelgroepen over te dragen;
- het stimuleren van overheid, bedrijfsleven, particulieren en instellingen op het gebied van onderzoek, onderwijs en voorlichting om zich voor dit doel in te zetten en door coördinerend op te treden bij op dit doel gerichte initiatieven van anderen;
- het voeren van bezwaar- en beroepsprocedures bij bedreigingen van bomen in het algemeen en bij dreigende kap in het bijzonder.

Bomenstichting 50 jaar

In 2020 bestond de Bomenstichting 50 jaar en waren vele activiteiten gepland om dit heuglijke feit te vieren met donateurs, contactpersonen en samenwerkingspartners. Door de uitbraak van COVID-19 en het beleid om samenkomsten te beperken met het oog op bestrijding van het virus zijn veel geplande activiteiten uitgesteld of op aangepaste wijze doorgegaan. Wij hopen zeer dat als samenkomen in groepsverband weer mogelijk wordt, we op korte termijn nieuwe activiteiten met onze achterban kunnen organiseren en met elkaar stil kunnen staan bij het jubileum.

Tot onze grote vreugde zijn er vier jubileumactiviteiten wel doorgegaan. De hoofdredacteur van Bomennieuws Maria van Rooijen heeft een kroniek geschreven over de geschiedenis van de Bomenstichting: 'Het verhaal van de Bomenstichting'. Zij heeft hiervoor het archief van de Bomenstichting doorzocht en veranderingen beschreven o.a. op het vlak van de boomverzorging en de rol van de Bomenstichting daarbij.

Kunstenaars van AKKA (Alumni Kunstenaars Klassieke Academie) hebben een kunstexpositie georganiseerd om de Bomenstichting te feliciteren met het 50-jarige bestaan. De expositie "Zonder

bomen, geen Kunst” bestaat uit schilderijen en beeldhouwwerken, met als thema bomen en was in het najaar 2020 te zien in Kasteel Groeneveld te Baarn.

De Bomenstichting heeft een sneeuwklorkesboom (Halesia) aangeboden aan de gemeente Almere. Deze boom is geplant met behulp van Bomencentrum Nederland en Boogaert Almere. Vanwege Coronamaatregelen is dit evenement bewust klein gehouden. Op woensdag 2 december is de boom geplant door een aantal leerlingen van basisschool De Caleidoscoop, wethouder Hilde van Garderen en Peter Lommerse, bestuurslid van de Bomenstichting. De boom staat bij de entree naar de Floriade, de tuinbouwtentoonstelling die in 2022 opengaat en waar een Arboretum met bomen van A tot Z is geplant. Peter Lommerse “Wij schenken deze boom aan deze jonge gemeente, nog jonger dan de Bomenstichting, omdat wij ons willen richten op de toekomst en de nieuwe generatie.”

Samen met het Dordrechts museum is de tentoonstelling ‘Diepgeworteld; Bomen in de Nederlandse schilderkunst’ in het Dordrechts Museum georganiseerd. Hare Koninklijke Hoogheid Prinses Beatrix der Nederlanden heeft de tentoonstelling bezocht op dinsdag 8 december en zij als eregast het 50-jarig jubileum gevierd. Prinses Beatrix is sinds 1992 beschermvrouwe van de Bomenstichting. Ze kreeg een rondleiding en sprak met kunstenaars en betrokkenen van zowel de Bomenstichting als het Dordrechts Museum. Het was een zeer bijzondere ontmoeting en haar kennis en liefde voor bomen en kunst was bij iedereen voelbaar. De tentoonstelling is geopend op 19 november 2020 en zal tot en met 15 augustus 2021 te zien zijn, zodra de musea weer open mogen. Zeer aanbevolen om te bezoeken. Bij de tentoonstelling Diepgeworteld; Bomen in de Nederlandse schilderkunst in het Dordrechts Museum is een speciaal tijdschrift uitgegeven. Een samenvoeging van ons tijdschrift Bomennieuws en een catalogus. In deze uitgave laten we zien dat de relatie tussen bomen en mensen eeuwenoud en bijzonder actueel is. Ten slotte is ter ere van de tentoonstelling en ons jubileum een wandelboekje met een route langs monumentale bomen in Dordrecht gemaakt.

Beleidsplan 2021 – 2023

In dit beleidsplan kunt u lezen over

- 1. de werkzaamheden en de hoofdlijnen van het beleidsplan*
- 2. de kosten die de stichting maakt en de wijze waarop de werkzaamheden worden gefinancierd*
- 3. het beloningsbeleid*
- 4. Puntsgewijze opsomming van activiteiten*

Het beleidsplan strekt zich uit over de komende vier jaar.

1. Werkzaamheden en hoofdlijnen van het beleidsplan

De Bomenstichting zet zich met name in voor de bomen in steden, dorpen en op het platteland. Zij doet dit door belangstelling voor bomen bij het publiek te wekken, ervoor te zorgen dat gemeenten en andere boombeheerders verstandig met bomen omgaan, vraagbaak te zijn bij geschillen over bomen, te helpen met (bezwaar)procedures en zo nodig zelf voor bomen op te komen. Ook gemeenten krijgen advies, bij voorbeeld bij het opstellen van bomenverordeningen en het toepassen van regels ter bescherming van (monumentale) bomen. Verspreid over het land dragen contactpersonen de doelstellingen van de Bomenstichting uit en zetten zij zich in om burgers en gemeenten te adviseren.

Landelijk Register van Monumentale Bomen

De Bomenstichting heeft een bijzondere verantwoordelijkheid voor de bomen die zijn opgenomen in het Landelijk Register van Monumentale Bomen. Dit is een in de jaren negentig door de Bomenstichting opgezet register van bomen die van nationaal belang zijn. Op 5 juni 2015 is dit register online gegaan en nu voor iedereen in te zien: www.monumentalebomen.nl. Dit alles tot

behoud van de monumentale bomen die ons land rijk is. Het register functioneert goed, mede door de aanstelling van een coördinator. De verschillende taken zullen in de komende jaren worden gecontinueerd, met inzet van deskundige vrijwilligers (boominspecteurs).

De Bomenstichting beheert het Bomenfonds waaruit subsidie wordt verleend voor het onderhoud van de bomen uit het register, voor zover in particulier bezit of in bezit van stichtingen, verenigingen of kerkelijke organisaties. Ter beoordeling van de aanvragen is een coördinator aangesteld, een boomspecialist met specifieke deskundigheid wat betreft monumentale bomen.

In 2018 heeft een koppeling plaatsgevonden van het register met de [Landschapsatlas](#), uitgebracht door de Rijksdienst van het Cultureel Erfgoed (RCE). Het is mogelijk om nieuwe bomen aan te melden voor het register door particulieren en boominspecteurs. Deze worden beoordeeld door de coördinator en een boomdeskundige.

Communicatie/Bomennieuws

De Bomenstichting geeft tweemaal per jaar het tijdschrift Bomennieuws uit en enkele malen per jaar een digitale nieuwsbrief. In Utrecht wordt elk jaar de Dierckx-lezing over bomen gegeven. Voor de donateurs (en andere belangstellenden) is er jaarlijks een excursie. Met de contactpersonen vindt onder meer via contactpersonendagen uitwisseling van informatie plaats, ook wordt hen scholing aangeboden over actuele ontwikkelingen. De contactpersonen kunnen ook een beroep doen op een netwerk van deskundigen.

De Bomenstichting plaatst en deelt regelmatig berichten op Facebook, Instagram en LinkedIn. Naast de nieuwsbrieven is dit een snelle manier om op actualiteiten te reageren en nieuwsberichten te verspreiden. Het gebruik van Social media zal verder worden uitgenut om verschillende doelgroepen gericht te benaderen.

Vanuit het kantoor in Arnhem worden boomgerelateerde vragen uit binnen- en (soms) buitenland beantwoord of doorgezet naar contactpersonen en/of deskundigen. Voor verschillende werkzaamheden zijn werkgroepen ingesteld. De werkgroep Monumentale Bomen en de redactie van Bomennieuws zijn hiervan voorbeelden. Onderzocht wordt op welke veelgestelde vragen en de bijbehorende antwoorden ontsloten kunnen worden voor een breder publiek.

Publicaties

De Bomenstichting heeft verschillende boeken en brochures over bomen uitgegeven. In 2019 zijn de Richtlijn BEA (in samenwerking met CROW) en de factsheet Bomen langs N-wegen uitgegeven. Er wordt geschreven aan een factsheet over wortelopdruk. Er zullen meer factsheets volgen waarin oplossingsgericht een boomgerelateerd fenomeen wordt ontrafeld. De Bomenstichting draagt bij aan een nieuw te verschijnen uitgave van TU Delft over bomen langs N-wegen.

In 2021 zal de Handreiking Boombeleid worden uitgebracht door het Norminstituut Bomen. De Bomenstichting heeft aan deze handreiking meegewerkt om zo voor gemeenten en andere geïnteresseerde partijen meer achtergrond te geven over de Omgevingswet die per 2022 in werking treedt. De rol en betekenis van bomen binnen de nieuwe omgang binnen de ruimtelijke ordening wordt hierin belicht. Praktische informatie wordt gegeven over de wijze waarop bomen beschermd kunnen worden en hoe bestaande en nog te ontwikkelen kwaliteit in de vorm van bomen en boomstructuren bij kunnen dragen aan een leefbare en veilige omgeving. De Omgevingswet biedt burgers meer mogelijkheden voor participatie en is een kans om effectiever bomen te beschermen. In 2021 zal de Bomenstichting informatie verspreiden om haar achterban voor te bereiden op de nieuwe mogelijkheden die de nieuwe wet biedt.

Vraagbaak

De Bomenstichting is de landelijke vraagbaak op het gebied van bomen. Mede door haar netwerk van contactpersonen en deskundigen is de Bomenstichting in staat om van zich te laten horen en ondersteuning te verlenen. Enkele goede samenwerkingsverbanden hebben vorm gekregen met o.a. VHG (Koninklijke Vereniging van Hoveniers en Groenvoorzieningen) en het kennisplatform CROW, TU Delft, Norminstituut Bomen, ISB (Intergemeentelijk Studiegroep Boomverzorging). De lijn van opbouw van voorgaande jaren zal worden voortgezet. Stapsgewijs wordt gewerkt aan verbetering en uitbreiding van de bestaande 'producten' en het verbreden van samenwerkingsverbanden.

Proactief adviseren

Daarnaast wil de Bomenstichting de komende jaren in het bijzonder aandacht schenken aan de mogelijkheden om bij bouwplannen (nieuwbouw, herinrichting) al vanaf het begin rekening te houden met (bestaande) bomen: het zogenoemde Boominclusief ontwerpen. Dit houdt in dat plannenmakers, ontwerpers en architecten niet met aan "blanco vel" beginnen, maar bij het ontwerp van een wijk rekening houden met de bestaande bomen, dan wel met het voldoende ruimte geven aan nieuwe bomen, en niet op het einde de "de gaatjes vullen" met bomen. Behalve de bescherming van bomen speelt hierbij zeker ook de bijdrage die volwassen bomen aan de klimaatbeheersing kunnen leveren. Een belangrijk instrument is de nieuwe richtlijn Bomen Effect Analyse, BEA, de standaardmethode om vooraf bij de bouw en herinrichting de effecten van het werk op de bomen in en rond het plangebied in kaart te brengen (2019 met CROW).

Voor 2021-2023 staat onder meer het volgende gepland:

- * wet en de mogelijkheden hierin promoten, aandachtspunt kleinere gemeenten en goed ondersteunen. Met de Omgevingswet op komst zullen gemeenteraadsleden geïnformeerd worden over hoe bomen beter bij kunnen dragen aan een klimaatveilige omgeving en hoe dit in een verkiezingsprogramma kan worden opgenomen.
- * Nieuwe invulling geven om jongeren te betrekken bij de Bomenstichting en verleiden donateur te worden
- * Nieuw: ontwikkelen van kinder-/jeugdpagina op de website met o.a. informatie voor spreekbeurten
- * Evt. Nieuw: uitgave van een (digitaal) tijdschrift Jurisprudentie Bomen en Groen, i.s.m. uitgever Wolters Kluwer

2. Kosten

De Bomenstichting is een vrijwilligersorganisatie, waar het bestuur en honderden contactpersonen hun vrije tijd inzetten om bomen te beschermen en te communiceren over het belang van bomen. De Bomenstichting heeft een bureausecretaris in vaste dienst voor 24 uur per week om als spil van de organisatie allerlei taken uit te voeren, waaronder het coördineren van vrijwilligers, communicatie over de Bomenstichting en als vraagbaak te fungeren. Er is voor enkele uren per week een boomdeskundige ingehuurd om het secretariaat met specialistische kennis te ondersteunen en zo de adviesfunctie professioneel in te vullen. Het kantoor van de Bomenstichting in Arnhem wordt gehuurd tegen een gereduceerd tarief. De coördinator voor het Bomenfonds ontvangt een vergoeding per aanvraag. De coördinator van het portaal Monumentale Bomen ontvangt een onkostenvergoeding. Voor de instandhouding van de website www.monumentalebomen.nl zijn contracten afgesloten. Overige betalingen aan derden betreffen onder meer Bomennieuws, informatiemateriaal en de technische ondersteuning van de website. De administratie van donateurs, beheerderabonnees en adverteerders wordt voor een deel uitbesteed aan een administratiekantoor. De jaarrekening van de Bomenstichting wordt jaarlijks gecontroleerd door een accountantskantoor.

Financiering

De Bomenstichting financiert haar activiteiten grotendeels uit de bijdragen van haar donateurs, adverteerdersgelden van boomspecialisten, bijdragen van de beheerderabonnees (gemeenten/groenbeheerders/waterschappen), giften, legaten en uit de verkoop van boeken, brochures en boombordjes. Voor de uitkeringen uit het Bomenfonds ontvangt de Bomenstichting een vergoeding van het Prins Bernhard Cultuurfonds.

3. Beloningsbeleid

De bestuursleden van de Bomenstichting ontvangen geen andere beloning dan een vergoeding voor gemaakte onkosten. De contactpersonen en andere vrijwilligers uit de achterban van de Bomenstichting ontvangen incidenteel een vergoeding voor gemaakte onkosten.

Bestemming liquidatiesaldo

In verband met de ANBI-status is het van belang om te vermelden wat er na een eventuele ontbinding met het vermogen van de stichting gebeurt. De statuten bepalen dat het batig saldo zal worden bestemd voor een door het bestuur te bepalen algemeen nut beogende instelling waarvan het doel zoveel mogelijk in overeenstemming is met het doel van de stichting of voor een buitenlandse instelling die uitsluitend of nagenoeg uitsluitend het algemeen nut beoogt en die een soortgelijke doelstelling heeft.

De activiteiten voor 2021-2023 puntsgewijs

1. Monumentale bomen

- a. Afronding controle op aanwezigheid van op de website opgenomen monumentale bomen (met behulp vrijwillige boominspecteurs).
- b. Er is de mogelijkheid om nieuwe bomen aan te melden om in het register op te nemen. Deze zal worden gepromoot om zo het register meer compleet te maken.
- c. Subsidieverlening aan onderhoud monumentale bomen in bezit van particuliere eigenaren via het Bomenfonds
- d. Het ontwikkelen van een wandelboekje langs monumentale bomen in Arnhem
- e. Actualisatie en herdruk van het wandelboekje monumentale bomen in Amsterdam
- f. Uitwerken van beleid hoe derden toegang te geven tot de gegevens van de monumentale bomen
- g. Optimalisering gebruikscomfort van de website MOBO voor gebruikers
- h. Bewoners beter betrekken bij monumentale bomen in hun directe omgeving.

2. Contactpersonen

- a. Onderhouden en uitbreiden van het netwerk van contactpersonen
- b. Contactpersonendagen
- c. Contactpersonen gericht inzetten op vragen die op kantoor binnenkomen. Dit maakt de Bomenstichting meer lokaal aanwezig en versterkt de band tussen kantoor en contactpersonen.
- d. Onderzoeken welke behoefte bij contactpersonen bestaat aan informatie en hoe deze gedeeld moet worden.
- e. Onderzoeken of het instellen van regio-coördinatoren effectief is om contactpersonen beter te ondersteunen en om algemeen beleid en nieuwe inzichten effectiever te delen.
- f. Werven van nieuwe contactpersonen en/of regio-coördinatoren.
- g. Uitgave elektronische nieuwsbrieven

3. Informatie en publiciteit

- a. Website herzien op gebruikscomfort, actualiseren
- b. Uitgave elektronische nieuwsbrieven
- c. Uitgave van het tijdschrift Bomennieuws (zomer en winter)
- d. Website uitbreiden met op kinderen en jongeren gerichte informatie

- e. Persberichten
- f. Twitter, LinkedIn, Facebook en Instagram
- g. FAQ en forum website
- h. Ruiladvertenties met verschillende bladen
- i. Factsheets
- j. Content meesturen met digitale nieuwsbrief: antwoorden op mail en factsheet (standaard stramien) en/of op website zetten (dieper niveau). Met melding nieuw item
- k. Boeken: Bomenlanen (TU Delft), Handreiking bomen in de Omgevingswet (met NIB),
- l. Update van 'Hoera een burgerinitiatief'; handreiking voor gemeenten (samen met anderen)
- m. Een MoBo boom actief op sociale media verspreiden
- n. Wandelboekjes

4. Overige activiteiten en producten

- a. Burgers adviseren begin procedure (preventie-achtig)
- b. Burgerparticipatie en de nieuwe mogelijkheden van de Omgevingswet
- c. (Kleine) gemeenten ondersteunen
- d. Onderzoeken op welke wijze extra inkomsten kunnen worden verworven, door bijvoorbeeld fondsen, advertenties en acties in relatie met een monumentale boom.
- e. Brief aan gemeenten/provincies (griffie, raadsleden statenleden). Zie voorbeeldmotie: VHG gewasbescherming
- f. Factsheet diversiteit boomsoorten in relatie tot hittestress/klimaat en ziekte/plagen
- g. Mogelijke bijdrage Bomenstichting aan de Floriade 2022 in samenwerking met anderen, bijvoorbeeld excursie met boomdeskundige
- h. Vraagbaak voor particulieren en gemeenten (beheerderabonnees)
- i. Verkoop boeken/brochures en boombordjes
- j. Donateurswerving
- k. Dierckxlezing
- l. Donateursexcursie
- m. Studiebijeenkomsten (i.s.m. andere instanties) voor beheerderabonnees, contactpersonen, boominspecteurs e.a.
- n. Deelname aan landelijke initiatieven
- o. Combinatie maken met leaflet 10 goede redenen Bomenstichting, Groene batenplanner RIVM
- p. Adviseren en zo nodig indienen van zienswijzen met betrekking tot gemeentelijke of landelijke regelgeving en beleid Actualiseren en communiceren procedures (Arhusarrest)
- q. Ondersteuning van particulieren bij het indienen van zienswijzen, bezwaar en beroep tegen onnodige bomenkap of eventueel zelf indienen
- r. Uitgave digitaal tijdschrift Jurisprudentie Bomen en Groen